

Vrijstelling van geregeld schoolbezoek en aanpak schoolverzuim

Het onderwijs van ieder kind is gebaat bij een geregeld schoolbezoek. Slecht in enkele situaties is een jongere vrijgesteld van de verplichting om geregeld de school te bezoeken. In deze nieuwsbrief een update van de (on-)mogelijkheden van schoolverlof. Daarnaast aandacht voor de gewijzigde (methodische) aanpak bij schoolverzuim.

Artikel 11 Leerplichtwet

“De in artikel 2, eerste lid, bedoelde personen (ouders/verzorgers) zijn vrijgesteld van de verplichting te zorgen dat de jongere de school waarop hij staat ingeschreven, geregeld bezoekt...indien”

- a. De school is gesloten of het onderwijs is geschorst.
- b. Bij algemeen verbindende voorschriften het bezoeken van de school is verboden.
- c. De jongere bij wijze van tuchtmaatregel tijdelijk de toegang tot de school is ontzegd.
- d. **De jongere wegens ziekte verhinderd is de school te bezoeken.**
- e. **De jongere wegens vervulling van plichten voortvloeiend uit godsdienst of levensovertuiging verhinderd is de school te bezoeken.**
- f. **De jongere vanwege de specifieke aard van het beroep van één van de ouders slechts buiten de schoolvakanties met hen op vakantie kan gaan.**
- g. **De jongere door andere gewichtige omstandigheden verhinderd is de school te bezoeken.**

Zieke leerling

De school heeft een zorgplicht die ook voor zieke leerlingen geldt. Zij stelt zich actief op bij ziekteverzuim.

Formeel is een mededeling door ouders voldoende: een bericht binnen twee dagen na het ontstaan van de verhindering door ziekte. Doet de ouder dat niet dan verschuift de bewijslast: degene die zich beroept op de verhindering moet dan bewijzen dat de leerling door ziekte verhinderd was deel te nemen aan het onderwijs.

De school heeft een zorgplicht die ook voor zieke leerlingen geldt. Zij moeten zich actief opstellen bij ziekteverzuim (en dit ook communiceren door bijvoorbeeld dit te vermelden op hun website). Denk aan:

- actief en geregeld informeren bij of naar zieke leerling.
- bij bovengemiddeld ziekteverzuim (bv. meer dan vier ziektemeldingen per schooljaar of twee weken aaneensluitend) en/of zorgelijk ziekteverzuim samenwerking zoeken met de jeugdverpleegkundige-/schoolarts, GGD.

In eerste instantie gaat de school met de ouders en leerling in gesprek over het ziekteverzuim. Als de interventie van de school niet tot minder ziekteverzuim leidt, vraagt de directeur/intern begeleider een consult aan bij de jeugdverpleegkundige/schoolarts. Dit met toestemming van de ouders en leerling, vanaf 12 jaar.

Als de ouders en/of leerling niet mee willen werken aan het inwinnen van advies bij de jeugdverpleegkundige/-arts, zij het medisch advies niet willen opvolgen, of als dit advies niet leidt tot het stoppen van het ziekteverzuim dan ligt de bal weer bij school. Deze moet de ouders de opdracht geven om duidelijkheid te verschaffen over de oorzaken van het ziekteverzuim. Als de ouders niet meewerken en het verzuim niet ophoudt, dan doet de school een melding van ongeoorloofd verzuim (via verzuimloket Bron). De leerplichtambtenaar komt in beeld en onderneemt actie. Eerder mag ziekteverzuim (volgens de Algemene Verordening Gegevensbescherming) niet gemeld worden bij de leerplichtambtenaar.

Religieuze verplichtingen

Deze (beroep op) vrijstelling geldt in principe voor één dag. In dit geval hoeven de ouders alleen maar een kennisgeving te doen aan het hoofd van de school om recht te hebben op de vrijstelling. Als de ouders bepleiten dat er meer dan één dag nodig is voor het vervullen van de plicht, dan moeten zij dat onderbouwd aannemelijk maken bij het schoolhoofd (voor periode tot tien achtereenvolgende schooldagen) of de leerplichtambtenaar (bij meer dan tien schooldagen). Deze toetst of er sprake is van gewichtige omstandigheden volgens artikel 11, onder g, Leerplichtwet, op basis waarvan hij/zij vrijstelling kan verlenen.

Een reisdag voor of na de religieuze verplichting is geen geldige reden voor een beroep op vrijstelling. In principe kan de verplichting immers ook in Nederland worden uitgevoerd.

Uiterlijk twee dagen voor de verhindering moet aan het schoolhoofd kennis zijn gegeven van het beroep op vrijstelling.

Specifiek beroep ouders

De schooldirecteur kan bij uitzondering een vakantie van maximaal tien schooldagen toestaan. Dit kan alleen als één van de ouders een beroep heeft met:

- seizoensgebonden werkzaamheden, resp.
- werkzaamheden in bedrijfstakken die een piekdrukte kennen,

waardoor het voor het gezin feitelijk onmogelijk is om in de geldende schoolvakantie vakantie op te nemen.

Het moet redelijkerwijs te voorzien zijn (en worden aangetoond) dat een vakantie in de schoolvakanties tot onoverkomelijke bedrijfseconomische problemen zal leiden. Slechts het gegeven dat gedurende de schoolvakantie een belangrijk deel van de omzet wordt behaald is onvoldoende.

Het schoolhoofd kan éénmaal per schooljaar voor ten hoogste tien schooldagen achter elkaar verlof geven. Er kan geen verlof worden gegeven voor de eerste twee lesweken van het schooljaar.

Andere gewichtige omstandigheden

Het gaat hier om andere gewichtige omstandigheden die vaak buiten de wil of invloedssfeer van de ouders of de leerling liggen. Het hoofd van de school heeft in dit geval de bevoegdheid om verlof te verlenen (maximaal tien schooldagen).

Hoeveel verlof kan worden gegeven voor welke omstandigheden?

- **Verhuizing** : maximaal één schooldag.
- **Het voldoen van wettelijke verplichtingen** : maximaal tien schooldagen.
(voor zover dit niet buiten de lessen kan gebeuren).
- **Voor het bijwonen van het huwelijk** van bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad.
  - o In Nederland :
    - Één schooldag
    - Twee schooldagen (als er binnen Nederland ver gereisd moet worden).
  - o Buitenland : maximaal vijf schooldagen.

Soort bewijs: trouwkaart (indien twijfelachtig kopie trouwakte).

- **Bij ernstige levensbedreigende ziekte** zonder uitzicht op herstel van bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad : maximaal tien schooldagen (maatwerk mogelijk)

Soort bewijs: doktersverklaring waar ernstige ziekte uit blijkt.

- **Bij overlijden van bloed- of aanverwant**:
  - o In de eerste graad : vijf schooldagen.
  - o In de tweede graad : twee schooldagen.
  - o In de derde en vierde graad : één schooldag.
  - o Als de overleden bloed- of aanverwant in het buitenland woont mag altijd maximaal vijf schooldagen verlof worden verleend.

Soort bewijs: rouwkaart (indien twijfelachtig akte van overlijden).

- **Bij het 25-, 40- of 50-jarig ambtsjubileum en het 12 ½ -, 25-, 40-, 50- en 60-jarig huwelijksjubileum**
van ouders/verzorgers of grootouders : maximaal één schooldag.
- **Voor andere naar het oordeel van het hoofd van de school gewichtige omstandigheden**:
(maximaal tien schooldagen).

Bij het vragen van verlof wegens gewichtige omstandigheden gelden enkele regels:

- De verlofaanvragen dienen schriftelijk en binnen een redelijke termijn bij het hoofd van de school te worden ingediend. Als de aanvraag niet binnen een redelijke termijn is ingediend, moet de aanvrager kunnen beargumenteren waarom dat niet is gebeurd.
- Er kunnen voorwaarden worden gesteld aan het toekennen van verlof, bijvoorbeeld het achteraf tonen van bepaalde bescheiden/bewijsstukken.
- De toestemming of de afwijzing moet schriftelijk worden vastgelegd. Als er sprake is van een afwijzing dan moet de schooldirecteur dit goed beargumenteren. Ook moet dan de mogelijkheid van bezwaar zijn benoemd.
- Verlof moet altijd zo kort mogelijk zijn.
- Alle aanvragen moeten, voor zover dat redelijkerwijs mogelijk is, vergezeld gaan van bewijsmiddelen.

In de volgende gevallen wordt in ieder geval geen extra verlof gegeven:

- Familiebezoek in het buitenland.
- Goedkope tickets in het laagseizoen.
- Omdat de tickets al gekocht zijn of omdat er geen tickets meer zijn in de vakantieperiode.
- Vakantiespreiding.
- Verlof voor een kind, omdat andere kinderen uit het gezin al of nog vrij zijn.
- Eerder vertrek of latere terugkomst in verband met verkeersdrukte.
- Samen reizen/in konvooi rijden door bijvoorbeeld de Balkan.
- Kroonjaren.
- Sabbatical.

Methodische aanpak schoolverzuim

in samenwerking met het Openbaar Ministerie, de Raad voor de Kinderbescherming, Stichting Halt en het ministerie van V&J, is onlangs de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) ontwikkeld. Dit vanuit de volgende gedeelde visie:

- Doel: terug-/toeleiding naar een passend onderwijsprogramma.
- Vroegtijdige inzet van (jeugd-)hulp bij verzuim staat voorop.
- Ketensamenwerking draagt bij aan een effectief aanpak van schoolverzuim.
- De aanpak is licht waar het kan en zwaar(der) waar het nodig is. Maatwerk dus.

Met de komst van de MAS zien we een actualisatie en verbreding van eerdere Strafrechtelijke Aanpak Schoolverzuim (SAS). Met de komst van de MAS is ook een verschuiving zichtbaar in de aanpak luxe verzuim.

Aanpak luxe verzuim

Nadat wij een melding van luxe verzuim hebben ontvangen, stelt de leerplichtambtenaar een onderzoek in. Allereerst onderzoeken wij of er daadwerkelijk sprake is van luxe verzuim. Aansluitend onderzoeken wij of een waarschuwing van de leerplichtambtenaar volstaat:

1. Als het om verzuim van één hele dag of minder gaat en het de eerste keer is, wordt geen proces-verbaal opgemaakt. De leerplichtambtenaar geeft een waarschuwing.
2. Als de school uitdrukkelijk (bv. via website, nieuwsbrief) waarschuwt dat ouders die rond de schoolvakantie een dag eerder op vakantie gaan of een dag later terugkomen gemeld worden bij leerplicht, is het opmaken van een proces-verbaal voor een halve dag tot en met één hele dag verzuim wel een optie.

Tot slot

De leerlichtconsulenten staan altijd open voor advies en/of afstemming. Bereikbaarheid:

E. leerplicht@dalfsen.nl

Geke Jagersma:

E. g.jagersma@dalfsen.nl

T. (0529) 48 83 95

Werkdagen: dinsdag en donderdag.

Lyann Ohms

E. l.ohms@dalfsen.nl

T. (0529) 48 83 29

Werkdagen: maandag, dinsdag en donderdag.